

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده تربیت
رشته مشاوره خانواده
پایان نامه کارشناسی ارشد

مدل معادلات ساختاری رضایت زناشویی بر اساس رضایت جنسی، پایبندی مذهبی و اخلاق‌مداری در خانواده با میانجی‌گری تاب‌آوری

استاد راهنما:

حجت الاسلام دکتر عباس آینه‌چی

استاد مشاور:

حجت الاسلام دکتر عبدالاحد اسلامی

دانشجو:

زهرا فرضی

اسفندماه ۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

بسمه تعالی

صورت جلسه دفاع پایان نامه

باتماید خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه)

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد سرکار خانم زهرا فرضی رشته: مشاوره خانواده

تحت عنوان: مدل معادلات ساختاری رضایت زناشویی

بر اساس رضایت جنسی، پایداری مذهبی و اخلاق مداری در خانواده با میانجی گری تاب آوری

با حضور اساتذ و راهنما، اساتذ مشاوره و هیأت داوران در مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۲۸ برگزار گردید پایان نامه ایشان

با کتب نموده به عدد: ۱۶۱۵ به حروف: شانزده و نیم با درجه: خوب پذیرفته شد.

نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
مدیر گروه: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمدرضا احمدی	دانشیار	
استاد راهنما: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر عباس آینه چی		
استاد داور: جناب آقای دکتر حسن تقیان	استاد	
استاد مشاور: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر عبدالاحد اسلامی	استاد	
نماینده تحصیلات تکمیلی: جناب آقای سید مهدی موسوی		

معاون آموزشی مؤسسه

مادی الزاده حسینی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده تربیت
رشته مشاوره خانواده
پایان نامه کارشناسی ارشد

مدل معادلات ساختاری رضایت زناشویی بر اساس رضایت جنسی، پایبندی مذهبی و اخلاق‌مداری در خانواده با میانجی‌گری تاب‌آوری

استاد راهنما:

حجت الاسلام دکتر عباس آینه‌چی

استاد مشاور:

حجت الاسلام دکتر عبدالاحد اسلامی

دانشجو:

زهرا فرضی

اسفندماه ۱۴۰۳

بسمه تعالی

تعهد اصالت پایان نامه

اینجانب زهرا فرضی فرزند بختیار متولد ۱۳۴۹/۲/۷ به شماره شناسنامه ۳۹۸۴ صادره از سراب به شماره دانش‌پژوهی ۴۰۰۲۱۵۱۰۶ رشته مشاوره خانواده متعهد می‌شود که مطالب مندرج در این پایان‌نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این زمینه از آنها استفاده شده است، مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است.

این پایان‌نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم‌سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر سده توسط موسسه از اعتبار ساقط خواهد شد.

زهرا فرضی

امضاء

حقوق مادی و معنوی پایان نامه

چاپ و انتشار پایان نامه های تحصیلی دانش پژوهان مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیانگر بخشی از فعالیت های علمی پژوهشی مؤسسه است.

اینجانب زهرا فرضی دانش پژوه رشته مشاوره خانواده مقطع کارشناسی ارشد، متعهد می گردم موارد ذیل را در خصوص حقوق مادی و معنوی پایان نامه ام با موضوع:

مدل معادلات ساختاری رضایت زناشویی بر اساس رضایت جنسی، پایبندی مذهبی و اخلاق مداری در خانواده با میانجی گری تاب آوری

رعایت نمایم و در صورت تخلف از موارد ذیل، کلیه تبعات حقوقی آن بر عهده اینجانب خواهد بود:

۱. در صورت اقدام به چاپ پایان نامه، مراتب را قبلاً به صورت کتبی به معاونت پژوهش مؤسسه اطلاع دهم و در صورت تمایل مؤسسه به چاپ پایان نامه به صورت کتاب، اولویت با مؤسسه خواهد بود.

۲. در صورت موافقت معاونت پژوهش با چاپ پایان نامه به صورت کتاب توسط دانش پژوه، در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل چاپ گردد:

«کتاب حاضر حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره خانواده است که در سال ۱۴۰۳ در مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت به راهنمایی آقای دکتر عباس آینه چی و مشاوره آقای دکتر عبدالاحد اسلامی از آن دفاع شده است.»

۳. به منظور غنی سازی منابع و مآخذ کتابخانه مؤسسه، دو نسخه از آن به کتابخانه و دو نسخه نیز جهت بهره برداری به معاونت پژوهش اهدا خواهد شد.

زهرا فرضی

امضاء

تقديم به

ساحت مقدس ولی الله الاعظم حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

و

ولی امر زمان

امام خامنه‌ای حفظه الله

سپاسگزاری

از همسر و خانواده عزیزم که با صبوری خود مرا در انجام این پژوهش کمک کردند و
از همه دوستان و عزیزانی که با شرکت در پرسشنامه
یاری‌ام دادند، از حجت الاسلام دکتر عباس آینه‌چی استاد راهنما و حجت الاسلام دکتر عبدالاحد
اسلامی استاد مشاور محترم که با راهنمایی‌های خود مدد نمودند،
سپاسگزارم .

چکیده

نقش رضایت زناشویی در تحکیم بنیان خانواده و حفظ سلامت خانواده امری بدیهی و غیر قابل انکار است و پایداری و بقای رابطه زناشویی و تحکیم خانواده، وابسته به رضایت زناشویی و خشنودی زن و شوهر از یکدیگر است. وجود رضایت زناشویی یا نگرش مثبت و احساس آرامش در خانواده برای دوام خانواده ضروری است. جهت ایجاد و حفظ رضایت زناشویی در مراحل پیش، حین یا پس از ازدواج، بررسی عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی از اهمیت زیادی برخوردار است. این پژوهش به روش پیمایشی از نوع معادلات همبستگی و تحلیل ماتریس کواریانس انجام شد و از روش نمونه‌گیری در دسترس و حجم نمونه ۳۸۸ نفر متأهل استفاده شده است. در این تحقیق، بررسی چهار عامل مرتبط با رضایت زناشویی: رضایت جنسی - پایبندی مذهبی - اخلاق‌مداری و تاب‌آوری انجام شده سپس رابطه هر کدام از متغیرها با رضایت زناشویی و همچنین رابطه سه متغیر بصورت میانجیگری بررسی شد. یافته‌های پژوهش موارد زیر است: بین متغیرهای رضایت جنسی و رضایت زناشویی رابطه معناداری وجود دارد. بین متغیرهای پایبندی مذهبی و رضایت زناشویی رابطه معناداری وجود دارد. اما بین متغیرهای اخلاق‌مداری و رضایت زناشویی رابطه معناداری یافت نشد. همچنین، رضایت جنسی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری تاب‌آوری همسو نیستند. پایبندی مذهبی و رضایت زناشویی هم با میانجی‌گری تاب‌آوری همسو نیستند و اخلاق‌مداری و رضایت زناشویی با میانجی‌گری تاب‌آوری همسو نمی‌باشند.

واژگان کلیدی: رضایت جنسی، پایبندی مذهبی، اخلاق‌مداری خانواده، تاب‌آوری، رضایت زناشویی.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و مفاهیم	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- بیان مسأله	۲
۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش	۶
۱-۴- اهداف پژوهش	۷
۱-۴-۱- هدف کلی	۷
۱-۴-۲- اهداف جزئی	۷
۱-۵- فرضیه‌های پژوهش	۷
۱-۵-۱- فرضیه اصلی	۷
۱-۵-۲- فرضیه‌های فرعی	۸
۱-۶- تعریف مفاهیم	۸
۱-۶-۱- تعریف مفهومی	۸
۱-۶-۱-۱- رضایت زناشویی	۸
۱-۶-۱-۲- رضایت جنسی	۸
۱-۶-۱-۳- پابندی مذهبی	۹
۱-۶-۱-۴- اخلاق‌مداری	۹
۱-۶-۱-۵- تاب‌آوری	۹
۱-۶-۲- تعریف عملیاتی	۹
۱-۶-۲-۱- رضایت زناشویی	۹
۱-۶-۲-۲- رضایت جنسی	۹
۱-۶-۲-۳- پابندی مذهبی	۹
۱-۶-۲-۴- اخلاق‌مداری	۱۰

۱۰.....	۵-۲-۶-۱- تاب‌آوری.....
۱۱.....	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش.....
۱۲.....	۱-۲- مقدمه.....
۱۲.....	۲-۲- رضایت زناشویی.....
۱۳.....	۱-۲-۲- اهمیت رضایت زناشویی.....
۱۴.....	۲-۲-۲- مؤلفه‌های رضایت زناشویی.....
۱۴.....	۳-۲-۲- تعریف رضایت زناشویی.....
۱۶.....	۴-۲-۲- رضایت زناشویی در اسلام.....
۲۴.....	۵-۲-۲- نظریه‌های مربوط به رضایت زناشویی.....
۳۲.....	۳-۲- مؤلفه‌های رضایت جنسی.....
۳۳.....	۱-۳-۲- رضایت جنسی در اسلام.....
۳۳.....	۲-۳-۲- اخلاق جنسی در اسلام.....
۳۴.....	۳-۳-۲- نظریه‌های رضایت جنسی در روانشناسی.....
۳۴.....	۱-۳-۳-۲- نظریه فروید.....
۳۵.....	۲-۳-۳-۲- نظریه رضایت جنسی اسلام.....
۳۵.....	۴-۲- پابندی مذهبی.....
۳۵.....	۱-۴-۲- تعریف پابندی مذهبی.....
۳۵.....	۲-۴-۲- اهمیت پابندی مذهبی.....
۳۶.....	۳-۴-۲- مؤلفه‌های پابندی مذهبی.....
۳۷.....	۴-۴-۲- پابندی مذهبی در اسلام.....
۳۷.....	۵-۲- اخلاق‌مداری.....
۳۸.....	۱-۵-۲- تعریف اخلاق‌مداری.....
۳۸.....	۲-۵-۲- اهمیت اخلاق‌مداری.....
۳۸.....	۳-۵-۲- مؤلفه‌های اخلاق‌مداری.....

۳۹	۴-۵-۲- نظریه‌های اخلاقی
۴۰	۵-۵-۲- فضیلت
۴۰	۶-۵-۲- افلاطون: نظریه معرفت اخلاقی
۴۱	۷-۵-۲- مهم‌ترین فلاسفه اخلاق مبتنی بر فضیلت
۴۲	۸-۵-۲- اخلاق مداری در اسلام
۴۳	۶-۲- تاب‌آوری
۴۳	۱-۶-۲- مفهوم
۴۷	۲-۶-۲- ویژگی‌های افراد تاب‌آور
۴۸	۳-۶-۲- تاب‌آوری و جنسیت
۴۹	۴-۶-۲- تاب‌آوری و تحصیلات
۵۰	۵-۶-۲- سنجش تاب‌آوری
۵۰	۷-۲- پیشینه پژوهش
۵۹	فصل سوم: روش پژوهش
۶۰	۱-۳- طرح پژوهش
۶۰	۲-۳- جامعه آماری
۶۰	۳-۳- حجم نمونه
۶۱	۴-۳- روش نمونه‌گیری
۶۱	۵-۳- ابزار گردآوری اطلاعات:
۶۱	۱-۵-۳- مقیاس رضایت زناشویی
۶۲	۲-۵-۳- پرسشنامه رضایت جنسی
۶۴	۳-۵-۳- پرسشنامه پایبندی مذهبی
۶۵	۴-۵-۳- پرسشنامه اخلاق مداری در خانواده
۷۰	۵-۵-۳- پرسشنامه تاب‌آوری
۷۲	۶-۳- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها ۷۳

- ۷۴-۱- مقدمه ۷۴
- ۷۵-۲- اطلاعات جمعیت‌شناختی ۷۵
- ۸۳-۳- اطلاعات آماری متغیرهای پژوهش ۸۳
- ۸۴-۴- آمار استنباطی ۸۴
- ۸۶-۵- مدل‌سازی معادلات ساختاری ۸۶
- ۹۱-۵-۱- مدل ساختاری ۹۱
- ۹۴-۶- فرضیه‌ها ۹۴
- ۹۴-۶-۱- بررسی فرضیه اول ۹۴
- ۹۵-۶-۲- بررسی فرضیه دوم ۹۵
- ۹۵-۶-۳- بررسی فرضیه سوم ۹۵
- ۹۶-۶-۴- بررسی فرضیه چهارم ۹۶
- ۹۶-۶-۵- بررسی فرضیه پنجم ۹۶
- ۹۶-۶-۶- بررسی فرضیه ششم ۹۶

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری ۹۹

- ۱۰۰-۵-۱- مقدمه ۱۰۰
- ۱۰۱-۵-۲- بررسی فرضیه‌های پژوهش ۱۰۱
- ۱۰۱-۲-۱- فرضیه اول ۱۰۱
- ۱۰۲-۲-۲- فرضیه دوم ۱۰۲
- ۱۰۳-۲-۳- فرضیه سوم ۱۰۳
- ۱۰۵-۲-۴- فرضیه چهارم ۱۰۵
- ۱۰۶-۲-۵- فرضیه پنجم ۱۰۶
- ۱۰۷-۲-۶- فرضیه ششم ۱۰۷
- ۱۰۹-۵-۳- نتیجه‌گیری نهایی ۱۰۹

- ۴-۵- محدودیت‌های پژوهش..... ۱۰۹
- ۵-۵- پیشنهادها..... ۱۱۰
- ۱-۵-۵- پیشنهادات پژوهشی..... ۱۱۰
- ۲-۵-۵- پیشنهادات کاربردی..... ۱۱۱
- ۱۱۲..... فهرست منابع**
- ۱-۶- منابع فارسی..... ۱۱۲
- ۱-۱-۶- کتب..... ۱۱۲
- ۲-۱-۶- مقالات..... ۱۱۳
- ۲-۶- منابع عربی..... ۱۲۱
- ۳-۶- منابع انگلیسی..... ۱۲۱

فهرست جداول

جدول ۳-۱. شماره سوال‌های پرسشنامه نگرش مذهبی خدایاری فرد	۶۴
جدول ۳-۲. نمره‌گذاری پرسشنامه تاب‌آوری کانر و دیویدسون	۷۰
جدول ۳-۳. همسانی درونی مقیاس‌های پرسشنامه تاب‌آوری کانر و دیویدسون	۷۱
جدول ۴-۱. تعداد افراد شرکت‌کننده به تفکیک جنسیت	۷۶
جدول ۴-۲. تحصیلات شرکت‌کنندگان	۷۷
جدول ۴-۳. سن شرکت‌کنندگان	۷۸
جدول ۴-۴. مدت زمان ازدواج	۷۹
جدول ۴-۵. تعداد فرزندان	۸۰
جدول ۴-۶. سابقه ازدواج مجدد یا طلاق	۸۱
جدول ۴-۷. سابقه مراجعه به مشاور خانواده	۸۲
جدول ۴-۸. سابقه مراجعه به دادگاه بر علیه همسر	۸۳
جدول ۴-۹. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش	۸۳
جدول ۴-۱۰. بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش	۸۴
جدول ۴-۱۱. تست لون متغیرها	۸۵
جدول ۴-۱۲. آزمون هم خطی	۸۵
جدول ۴-۱۳. آلفای کرونباخ متغیرها	۸۹
جدول ۴-۱۴. میانگین واریانس استخراج شده	۹۰
جدول ۴-۱۵. آزمون کیفیت مدل اندازه‌گیری استون-گایسلر	۹۰
جدول ۴-۱۶. تاثیر ضرایب متغیرهای پژوهش	۹۱
جدول ۴-۱۷. واریانس تبیین شده تاب‌آوری و رضایت زناشویی	۹۲
جدول ۴-۱۸. بررسی معیار متغیرها	۹۲
جدول ۴-۱۹. خودگردان سازی متغیرها	۹۴
جدول ۴-۲۰. خودگردان سازی متغیر میانجی	۹۴

جدول ۴-۲۱. بررسی فرضیه اول	۹۵
جدول ۴-۲۲. بررسی فرضیه دوم	۹۵
جدول ۴-۲۳. بررسی فرضیه سوم	۹۵
جدول ۴-۲۴. بررسی فرضیه چهارم	۹۶
جدول ۴-۲۵. بررسی فرضیه پنجم	۹۶
جدول ۴-۲۶. بررسی فرضیه ششم	۹۷

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱. مدل اولیه پژوهش ۶
- شکل ۴-۱. نمودار جنسیت شرکت کنندگان ۷۵
- شکل ۴-۲. میزان تحصیلات شرکت کنندگان ۷۶
- شکل ۴-۳. سن افراد شرکت کننده ۷۷
- شکل ۴-۴. مدت زمان ازدواج شرکت کنندگان ۷۸
- شکل ۴-۵. تعداد فرزندان ۷۹
- شکل ۴-۶. سابقه ازدواج مجدد یا طلاق ۸۰
- شکل ۴-۷. سابقه مراجعه به مشاور خانواده ۸۱
- شکل ۴-۸. سابقه مراجعه به دادگاه علیه همسر ۸۲
- شکل ۴-۹. شماتیک بارهای عاملی و ضرایب مسیر ۸۷
- شکل ۴-۱۰. شماتیک ضرایب t ۸۸
- شکل ۵-۱. مدل نهایی پژوهش ۱۰۹